

**Stenhamra förskola
Ekerö kommun**

Gunilla Biehl, Nacka kommun
Kristina Laestander, Nacka kommun
Vecka 12 och 13, 2017

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	14
<i>Förskolechefens ansvar</i>	15
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	18
REFERENSER	18

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Stenhamra förskola
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Kommunal
Antal avdelningar.	6
Ev. profil på förskolan.	

Statistik

Antal barn:	110
Antal pedagoger i barngrupp	3 i varje grupp i grunden
Antal barn per pedagog (omräknat till heltidstjänst)	Småbarn 5,0-5,60 Storbarn 7,3-8,0
Antal legitimerade förskollärare.	2,33 + en danspedagog 100%

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, andra ledningsfunktioner)	Förskolechef, två pedagogiska utvecklingsledare varav en även är administratör.
Ledningsresursens årsarbetstid på förskolan.	1,33 heltider per år inklusive administration

OBSERVATIONENS METOD

Två observatörer besöker förskolan under tre dagar.

Före och under observationen läser vi på förskolans hemsida och i de dokument som vi fått skickade.

Vi besöker förskolans samtliga avdelningar vid flera tillfällen.

Vi observerar flera av förskolans aktiviteter såsom rutinsituationer, samlingar, samt planerade aktiviteter.

Vi intervjuar och har avslutande samtal med förskolechefen och en av de pedagogiska utvecklingsledarna.

Vi intervjuar tre förskollärare utvalda av förskolechefen, samt en pedagogisk utvecklingsledare.

Vi samtalar med flera pedagoger och barn under vårt besök.

Övrig tid reflekterar, diskuterar och skriver vi rapporten.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Stenhamra förskola ligger naturnära. Förskolan har sex avdelningar, som delas i två block, bestående av tre avdelningar för de yngre och tre för de äldre barnen. Förskolan leds av en förskolechef som tillsammans med två pedagogiska utvecklingsledare bildar en ledningsgrupp. Ledningsgruppen driver ytterligare en förskola i kommunen.

Pedagogernas närvaro, deras barnfokus och miljöns utformning ger barnen ett arbetsklimat som präglas av arbetsro. Modern teknik och arbetssätt som utvecklar barnens förmågor inom naturvetenskap är vanligt förekommande. Barnen ges stor möjlighet att påverka innehållet i verksamheten och den mångsidiga miljön ger dem förutsättningar att använda olika arbetsformer. Pedagogerna är delaktiga i förskolans utvecklingsarbete och hela förskolan genomsyras av arbetsglädje och trivsel.

Att ytterligare utveckla arbetet med motverkande traditionella könsmonster och könsroller samt arbetssätt som stärker barnens möjlighet att själva mer aktivt hantera de konflikter som kan uppstå är några utvecklingsområden. Vi saknar också en samsyn kring hur vardagssituationerna kan användas för lärande framför allt bland de yngre barnen.

Starka sidor

Pedagogernas närvaro, deras barnfokus och miljöns utformning ger barnen ett arbetsklimat präglad av arbetsro.

Normer och värden

Den regelbundna användningen av modern teknik och arbetssätt som utvecklar barnens förmågor inom naturvetenskap.

Utveckling och lärande

Barnens möjlighet att påverka innehållet i verksamheten bidrar till ett lustfyllt lärande.

Ansvar och inflytande

Förskolechefen ger pedagogerna delaktighet i förskolans utvecklingsarbete. Det råder trivsel och gott samarbete i förskolan.

Förskolechefens ansvar

Förbättringsområden

Att utveckla arbetet med motverkande traditionella könsmönster och könsroller, samt barnens möjlighet att själva mer aktivt hantera de konflikter som kan uppstå.

Normer och värden och förskolechefens ansvar

Att utveckla dokumentationerna till att innehålla barnets egen reflektion över sitt lärande.

Utveckling och lärande

Att arbeta fram en samsyn kring de yngre barnens ansvar och lärande i vardagssituationerna.

Ansvar och inflytande

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Förskolechefen beskriver förskolans värdegrundsarbete där miljön och pedagogernas närvaro hjälper till att skapa en trygg miljö för alla barn. Miljöns utformning beskrivs som tillgänglig för barnen med många olika saker för dem att utforska, vilket i sin tur skapar lugn i gruppen. Miljön introduceras för nya barn och ny personal och en viktig del av höstens arbete är att ägna tid åt värdegrundsarbetet. Att skapa trygghet handlar om ett helhetstänk, menar förskolechefen.

Vi ser att pedagogerna har barnen i centrum, visar dem intresse och är närvarande i deras aktiviteter och lekar. Barnen tillåts att fritt röra sig i de olika lärmiljöerna och vid många tillfällen ser vi att barnen leker tillsammans. Förskolans gemensamma värdegrund är synlig i verksamheten på alla avdelningar. I Förskoleappen¹ finns dokumentationer från avdelningarnas värdegrundsarbete där mänskliga rättigheter och ”vår omvärld” uppmärksammas. De äldre barnen har sett på värdegrundsfilmerna från Utbildningsradion och hos de yngre barnen finns ”Babblarna” med bland annat ”Bobbos musik och rörelse” vars mål är att samspela och visa på alla barns lika värde. På en avdelning för de äldre barnen har de yoga varje vecka som syftar till att ge barnen både kroppsuppfattning och självkänsla. Alla avdelningar har böcker som handlar om kamratskap och vi ser att arbeten ur olika värdegrundsperspektiv dokumenterats.

I förskolans Likabehandlingsplan beskrivs visionen om att förskolan ska vara en plats där alla barn och vuxna ska trivas och känna sig trygga. Förskolan ska vara fri från diskriminering och annan kränkande behandling. Vi uppfattar att trivsel och trygghet finns i verksamheten och att barnen är tillåtande mot varandra. Några konflikter mellan barnen är synliga i olika leksituationer. Pedagoger som finns i barnens närhet bryter konflikten med att fråga vad som händer. De väntar inte på barnens svar utan förklarar istället för dem att de ska vara vänner. Vi ser inte pedagoger ge barnen tid att reflektera över vad som händer, hur det känns och hur de kan lösa problemet. När barn gråter vid några tillfällen tröstar pedagogerna och håller dem nära.

I Likabehandlingsplanen beskrivs också ett främjande arbete för likabehandling och vi läser att ett normkritiskt förhållningssätt syftar till att ”synliggöra, problematisera och förändra de normer som kan ligga till grund för diskriminering”. I Förskoleappen ser vi en dokumentation där en grupp äldre barn sett en film med traditionella könsroller och efteråt har gruppen diskuterat innehållet ur ett normkritiskt perspektiv. För övrigt ser vi inte arbetsätt som i någon större utsträckning synliggör eller problematiserar normer gällande traditionella könsroller eller könsroller. Vi uppfattar att pedagogernas förhållningssätt till barnen i stort

¹ En app för att förenkla dokumentation i förskolan.

sett är likvärdigt, men vi ser också tillfällen då några barn uppmärksammas mer än andra barn.

Förhållningssätt

Vi uppfattar att pedagogernas förhållningssätt till barnen är vänligt och vi ser att de både visar barnen respekt och uppmuntrar dem i deras pågående aktiviteter. Pedagogerna befinner sig där barnen är och vi hör dem ställa frågor och lyssna på dem. Vid ett tillfälle uppfattar vi ett förhållningssätt där barnens behov inte till fullo respekteras. Vi noterar då att pedagogerna tidigt på dagen berättar för de yngre barnen vilken aktivitet de ska få göra. Barnen vandrar runt och hittar inte någon annan aktivitet medan de väntar. Av olika anledningar blir pedagogens utlovade aktivitet försenad och barnen får både lunch och vila innan aktiviteten startar.

Pedagogerna säger att de samarbetar bra i arbetslaget och vi uppfattar att det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan pedagogerna. De uttrycker att de uppskattar samarbetet i arbetslaget och förskolechefen betonar värdet av en människosyn där de anställda är likvärdiga. Vi ser att både yngre och äldre barn oftast visar varandra respekt utifrån sina förutsättningar. Lekar förekommer ofta där barnen delar med sig till varandra och vi hör barnens olika dialoger.

Arbetsklimat för barn

Utemiljön har stora ytor som ger möjligheter till såväl gemensam som enskild lek. Avdelningarna är planerade med avgränsande hyllor och material i olika ämnesområden. Så är även de två ”torgen” planerade. Vi ser att barnen leker i små grupper utifrån sina olika intressen och vi uppfattar lek- och arbetsro. Pedagogerna berättar att de dagligen delar upp barnen i mindre grupper för att kunna ägna tid åt varje barn och för att barnen lättare ska kunna lyssna på varandra. Detta ser vi också under vår observation. Vi är med i samlingar med barn i mindre grupper och vi uppfattar då och vid andra tillfällen ett arbetsklimat som gynnar barnens lärande.

Vid enstaka tillfällen uppfattar vi hög ljudnivå bland barnen, oftast vid övergångar mellan olika aktiviteter och vid de yngre barnens lunch på ”torget”. Vi hör att några pedagoger ibland använder höga röster vilket bidrar till att även barnens röster blir högre.

Bedömning i text

Det finns i hög grad en gemensam och förankrad syn på värdegrundsarbetet i förskolan. Förskolans pedagoger har ett medvetet arbetssätt och en planering av miljön som medverkar till barnens trygghet. Likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling är strukturerad och tydlig och det finns till stora delar ett aktivt arbete med att utveckla förståelse för alla människors lika värde. Ett område att utveckla är att uppmärksamma och problematisera normer.

Det saknas till viss del metoder som ger barnen möjlighet att själva mer aktivt hantera de konflikter som kan uppstå.

Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mellan pedagogerna medan förhållningssättet till barnen och mellan dem vanligtvis är respektfullt.

bokstäverna ser ut. När barnet ska skriva sitt eget namn uppmuntrar pedagogen med att säga "Det vet jag att du kan". Vi tar del av dokumentationer som visar när barnen lägger ordkort. Korten har parats ihop två och två och barnen får lyssna om det kan bli ett nytt ord. Annan dokumentation visar att barnens namn finns på kort som barnen kan hämta då de vill skriva sitt namn. Några barn lägger korten på ljusbordet och skriver av. Flera avdelningar använder sig av Babblarna, både som en del i språkutvecklingsarbetet, men också i arbetet med värdegrunden. På avdelningarna för de äldre barnen hör vi pågående samtal mellan barn och mellan pedagoger och barn. Detta hör vi inte i samma utsträckning på avdelningarna för de yngre barnen.

Vi ser flera tillfällen då pedagogerna arbetar med barnens matematiska tänkande. På en vägg finns dokumenterat hur de äldre barnen använt olika former i skapande. Barnen har klippt och klistrat och vi kan läsa barnens kommentarer: "jag började med tre cirklar, en stor cirkel till huvud... det här är ett hus jag bor i, jag har en fyrkant i mitten... det här är sommaren, min sol är en cirkel". Ett annat exempel är de picollagebilder⁴ vi ser med bilder av barn som bygger egna mandolamönster med knappar och pinnar i olika färger. Barnen arbetar med pärlor på olika sätt. De gör pärlplattor både efter givna mönster och med egna skapade mönster, andra barn gör halsband. De äldre barnen har kommit på att de kan göra egna Beyblades⁵ av pärlor och med byggmaterialet plusplus. Här undersöker de fart, kraft, rotation och jämför tiden i hur länge dessa kan snurra. I en del av ett stort rum bygger några barn med transparenta klossar. De berättar att de bygger ett hem. Det finns flera olika bygg- och konstruktionsmaterial på avdelningarna och dessa kan barnen kombinera med andra material som djur, bilar etc. Vi tar del av en dokumentation som visar på matematik för de yngre barnen. De använder sig av bygg- och konstruktions material och vi ser att barnen erbjuds möjligheter att utforska material genom att hålla, ösa och mäta. I samlingar hör vi pedagoger använder matematiska begrepp när de ska sjunga eller när de läser sagor.

När vi kommer in på en avdelning, för äldre barn, arbetar en pedagog och en grupp barn med Bee Boots⁶. Barnen får programmera dem så att de går till olika länder på ett kartunderlägg. Pedagoger samtalar med barnen om hur roboten ska gå. Vi hör att gruppen använder en mängd matematiska begrepp såsom siffror, antal och riktning. De nämner namn på länder och diskuterar begynnelsebokstäver och var länderna är belägna på kartan.

Alla avdelningar besöker skogen regelbundet. De yngre barnen träffar en räv i skogen (ett mjukdjur). Räven kan ibland ge barnen olika uppdrag. Barn berättar att räven denna gång hade klättrat upp i ett träd. När vi frågar varför svarar ett barn "Jag tror den ville det." En avdelning har en "drake" de brevväxlar med och breven hittar de i skogen. "Draken" besöker olika länder som barnen föreslagit vilket leder till projekt om det aktuella landet.

En avdelning för de yngre barnen har börjat så frön och pedagogerna berättar att de växterna senare skall flyttas ut i odlingslådorna som finns på gården. Vi ser ett pågående arbete om människokroppen och i en samling för de äldre barnen hör vi samtal om ögonen; ögonfärger och synens betydelse utifrån en bild av ögonen. Ett barn får gå och sätta upp bilden på en ritat kropp i barnens storlek på väggen. Tidigare har gruppen pratat om andra kroppsdelar. Dokumentationen visar ett barn som pekar och säger: " jag tror att hjärnan är där, jag tänker

⁴ En app som används för att skapa bildcollage och dokument.

⁵ En leksakssnurra.

⁶ En liten programmeringsdosa

med den”. På avdelningarna finns olika laborativa material som exempelvis balansvågar, magneter och magnetavlor. På en avdelning för de äldre barnen gör barn och pedagoger ett experiment med mjölk och karamellfärg. Pedagogerna visar först och sedan får varje barn prova själv och gärna flera gånger. De resonerar om vad som händer när karamellfärgen droppas i mjölken och pedagogerna dokumenterar aktiviteten. En pedagog som arbetar med de yngre barnen berättar att de gjort förändringar i miljön för att kunna erbjuda barnen utforskande i vattenlek.

På några avdelningar har barnen målat med vattenfärger och vi ser skapande med lera. Skapande liknande ”påskpyssel” med fjädrar, kulor etc. finns på ett bord och vi ser barn och pedagoger skapa tillsammans.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Vi ser att olika former av modern teknik används regelbundet som verktyg i läroprocesser. Alla pedagoger har lärplattor och det finns också lärplattor som barnen har tillgång till. På avdelningarna finns Clevertouch, ljusbord och projektorer. De äldre barnen använder Bee Boots som stöd för logiskt och matematiskt tänkande. En avdelning har varit i skogen och barnen har fått ta bilder med trådlösa digitala puckar. Vi är med då barn och pedagoger ser på bilderna, förstörade 80 gånger, som visas på clevertouchen. Clevertouchen används också till att visa filmer och liknande. Vid ett tillfälle dansar och sjunger pedagoger och de äldre barnen tillsammans till en musikvideo och hos de yngre barnen dansar och rör de sig till en film med Babblarna. Vi flera tillfällen ser vi att barnen tittar på filmer med akvariefiskar och fjärilar. Barnen ser intresserade ut och samtalar med varandra om de olika djuren. I samband med det pågående projektet om Thailand ser vi att pedagogen med hjälp av lärplattan tar fram bilder på fiskar som barnen får ta del av och efterlikna i sitt skapande.

Pedagoger på avdelningarna för de äldre barnen berättar att de, i samband med källkritikens dag, pratat om källkritik och vad det innebär. De berättar att barnen förstått att de inte alltid kan lita på påstående från andra, varken från nätet eller från människor.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Vi tar del av dokument som beskriver arbetsgången då pedagoger har funderingar över ett barns utveckling. Först görs observationer som används för att diskutera hur arbetet ska gå vidare, vilka förändringar som behöver göras i verksamheten och vilket stöd pedagogerna behöver. Om funderingarna kvarstår beslutar utvecklingsledare och förskolechef om resursteamet i kommunen ska kontaktas och om tilläggsbelopp ska sökas. Vi tar del av den handlingsplan för verksamhetsförändring som ligger till grund för nya metoder och arbetssätt som främjar barnets utveckling. Vi ser exempel på hur verksamheten förändras för att passa alla barn. Några äter i små grupper inne på sin avdelning. Vi ser också, vid en samling, hur ett barn tillåts sitta bredvid och endast delta då barnet själv väljer det.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

Vi tar del av en handlingsplan angående modersmål i förskolan, där vårdnadshavare och pedagoger tillsammans ska beskriva metoder för att stödja barnets utveckling. Pedagoger berättar att de tidigare haft så kallade kulturveckor på förskolan. Veckorna kopplades till de länder som fanns representerade i barngruppen. De säger att de då märkte att alla barn inte varit bekväma med det utan känt sig utpekade. Nu har förskolan därför övergått till en annan form för att arbeta med omvärlden, där barn får komma med förslag på länder de vill veta mer

om eller är särskilt intresserade av. Exempel på det ser vi är när en grupp barn arbetar med Thailand och i en dokumentation finns ett temaarbete om Egypten. För de barn som behöver används appar i lärplattorna som en del i språkutvecklingen, berättar pedagoger. Under våra dagar i förskolan ser vi inte för övrigt exempel på arbetsätt som stödjer barn med annat modersmål.

Dokumentation av barns läroprocesser

På avdelningarna för de äldre barnen ser vi dokumentationer på aktiviteter och på barns läroprocesser. Få dokumentationer visar barnens reflektioner över sitt lärande. De flesta dokumentationerna är placerade så att barnen kan ta del av dem. På de yngre barnens avdelningar ser vi inte dokumentationer som i samma utsträckning beskriver barns läroprocesser. Dokumentationerna är delvis placerade högt upp på väggarna. Pedagogerna berättar att de använder digitala bilder i reflektioner med barnen, samtidigt som de menar att detta är ett område att utveckla.

Alla pedagoger dokumenterar i Förskoleappen och både vårdnadshavare, ledning och kollegorna kan ta del av dokumentationerna. De används sedan tillsammans med utvecklingsledaren vid de regelbundna reflektionstillfällena som arbetslagen har. Barn och pedagoger kan tillsammans göra dokumentationer i appen. Då vi besöker en avdelning sitter ett barn bredvid en pedagog och arbetar med ett halsband. Pedagogen frågar om de ska skicka en bild till mamma och pappa. Barnet vill det och pedagoger fotograferar och låter barnet ta del av bild och text innan de läggs upp i appen.

Miljön som stöd för lärandet

Avdelningarna består av flera rum, både specifika för avdelningen men också det gemensamma "torget". Användningen av torget för de yngre barnen varierar mellan avdelningarna. Vi ser att en avdelning oftare väljer att arbeta med barnen på sin avdelning medan andra väljer att arbeta tillsammans på torget. Torget används av två avdelningar som matsal medan en avdelning väljer att äta på sin avdelning.

De äldre barnen har tillgång till en matsal. Matsalen har möblerats med konstgjorda växter som delar av rummet och bidrar till att ge barnen matro. Matsalen används av två avdelningar och den tredje äter på sin egen avdelning. I båda blocken finns en mindre grupp som äter på sin avdelning, då pedagogerna ser att det finns behov av lugn för de barnen.

På avdelningarna finns en variation och ett mångsidigt material som placerats tillgängligt för barnen. Genomgående på avdelningarna ser vi att olika former av ljuskällor används för att exponera material. Materialet har placerats i olika delar i rummen och benämns med de olika rubrikerna i läroplanen, t.ex. matematik, språk och naturkunskap.

Förskolans har flera rymliga gårdar och erbjuder olika traditionella material som gungor, sandlådor, trehjulingar och även löst material som hinkar, spadar och liknande. Det finns plats för både bollspel och ytor för gemensamma grupplekar. Vi ser inte material för laborativ lek eller motoriska utmaningar utomhus för de äldre barnen. I ett hörn av gården ser vi att det finns bildäck och liknande för balansövningar. Pedagoger berättar att de under den varma årstiden tar ut stafflier. Det finns bord och bänkar där barn och pedagoger kan sitta tillsammans och det finns möjlighet att odla i ett trädgårdsland.

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

På avdelningarna för de äldre barnen äter de flesta barnen i matsalen. Barnen står i kö, de tar sin tallrik och serverar sig själva mat. Ofta finns en pedagog i närheten och uppmuntrar barnen att smaka på någon av de grönsaker som serveras. Några barn väljer bort vissa delar av maten, pedagogerna uppmanar barnen att smaka, men några barn låter ändå bli. Andra smakar lite, men skrapar sedan bort det mesta av sin portion.

Vid lunchen, för de yngre barnen, varierar möjligheterna att ta ansvar. Pedagogerna dukar till lunchen, delar ut tallrikar, bestick och glas eller pipmugg till barnen. Några barn blir serverade utan att kunna påverka vad som hamnar på deras tallrik. Andra barn serverar sig själva. Vi hör inte att barnen uppmanas att försöka dela sin mat. Några barn dukar själva av andra får hjälp av en pedagog.

Vid av- och påklädning bland de yngre barnen ser vi att de ges möjlighet att, utifrån sin förmåga, själva ta ansvar för sina kläder. Vi ser att pedagogernas förhållningssätt till hur mycket hjälp barnen behöver skiljer sig åt. De äldre barnen klarar sig i stort sett själva och en pedagog finns till hands till de som behöver få hjälp.

Vi ser att pedagogernas förhållningssätt till att påminna barnen om att plocka undan efter avslutad lek varierar mellan pedagogerna. Vid flera tillfällen ser vi att använt material ligger kvar efter avslutade lek. Pedagoger för de yngre barnen berättar att de strävar efter att barnen ska plocka undan innan de går till nästa aktivitet. De säger också att de plockar undan medan barnen sover och i slutet av dagen. Flera barn på avdelningarna för de äldre barnen påminner varandra om att plocka undan när de avslutat en aktivitet. Vi uppfattar att pedagogernas arbetssätt varierar beträffande barnens ansvar och lärande i vardagssituationerna.

I förskolan finns kärlek för källsortering och vi ser när en pedagog tillsammans med några barn lastar en vagn för att promenera till återvinningen. Pedagogerna berättar att de arbetar med kemikaliefri förskola.

Demokratiska arbetsformer

Vi uppfattar att pedagogerna genomgående lyssnar och ställer frågor till barnen om vad de vill göra. Miljön ger barnen möjligheter att påverka och vi ser att de gör många egna val. Vi hör att barnen tillfrågas om vilken form av saga de vill lyssna på, flanosaga eller saga ur bok.

En pedagog berättar att de på en avdelning för de äldre barnen tidigare upplevt att hemvrån användes för lite. De hade då resonerat tillsammans med barnen hur de kunde förändra rummet. De kom fram till att rummet ska göras om till en thailändsk restaurang. Vi hör under vår observation att pedagoger och barn har en dialog om vad de ska ha i rummet och hur de ska tillverka olika saker. Barnen har bland annat önskat ett akvarium i restaurangen och en pedagog tar i lärplattan fram olika bilder på fiskar som barnen sedan kan skapa till akvariet. Vi uppfattar att barnen är intresserade av restaurangen och ivriga att färdigställa den. På en avdelning visade barnen intresse för pyramider och det resulterade i ett arbete om Egypten som både innefattar hieroglyfer, pyramider och Egyptens seder och bruk. Vi

möjlighet att anställa fler förskollärare. När vi frågar de pedagoger vi intervjuar säger de att de är särskilt nöjda med förskolans innemiljö och den mångfald av material som erbjuds barnen. De uppskattar också det samarbete som finns i arbetslaget. Beträffande områden att förbättra nämner de att utemiljön för de äldre barnen behöver bli mer stimulerande, vidareutveckling av modern teknik, samt reflektioner med barnen om deras lärande. De menar att kunskap om användning av teknik och pedagogisk dokumentation varierar i arbetslaget. Pedagogerna tar också upp den höga sjukfrånvaron bland pedagogerna under våren som inte alltid är lätt att hantera.

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Vi frågar pedagogerna vem som ger dem stöd i pedagogiska frågor. De säger att de först pratar med varandra i arbetslaget och att de får hjälp av utvecklingsledarna eller förskolechefen. De uppskattar att det finns fler i ledningen att gå till och de tycker att de alltid får stöd. Förskolechefen och utvecklingsledarna finns ofta i förskolan och är lätta att nå även andra tider. Alla arbetslag har regelbunden reflektionstid med en av utvecklingsledarna, utifrån de behov som finns. Utvecklingsledaren finns också som stöd andra tider när pedagogerna behöver det. Förskollärarna önskar träffar där de kan dela erfarenheter gällande pedagogiskt ansvar och vi uppfattar att det finns en plan för det. En gång per år har förskolechefen medarbetarsamtal med de anställda. Dessa genomförs i grupp och förskolechefen beskriver att samtalen skapar en grund att arbeta vidare utifrån.

Ledningsgruppen träffas dagligen till samråd och har även heldagar under året då de arbetar med övergripande frågor. Varje vecka leder förskolechefen ett verksamhetsmöte då hon, tillsammans med pedagoger från avdelningarna, planerar och beslutar om förskolans praktiska frågor. Syftet med kontinuerliga verksamhetsmöten, berättar förskolechefen, är att ta upp de praktiska frågor som annars skulle ta tid från avdelningarnas reflektionstid och personalmöten. På dessa möten ska istället pedagogiska frågor diskuteras, menar hon. Förskolan har fyra planeringsdagar per år med ett innehåll av utvärderingar, utbildningar och teambuilding. Personalmöten sker en gång i månaden och avdelningarna har reflektionstid varje vecka och mer än så om det behövs. Pedagogerna har ett eget ansvar att ta del av information från olika möten m.m. som kommer via mail och för att underlätta har alla en egen lärplatta, berättar förskolechefen. Vi uppfattar att pedagogerna är nöjda med ledningsgruppens sätt att leda och att deras önskemål och synpunkter blir respekterade. Förskolechefen säger att hon leder med tydlighet i kvalitetsarbetet och att pedagogerna vet vilka förväntningar som ställs utifrån läroplanen. Alla pedagoger är lika viktiga utifrån sina förutsättningar, säger hon och att det är ledningens uppgift att utbilda och handleda pedagogerna mot uppställda mål.

Vi uppfattar att förskolechefen har insyn i verksamheten och att hon har vetskap om förskolans utvecklingsbehov. I intervju säger pedagoger att de är insatta i olika måldokument och att de är delaktiga i beslut som tas. De säger också att de är delaktiga i diskussioner om förskolans utvecklingsarbete.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Förskolechefen beskriver olika arbetssätt och metoder för förskolans systematiska kvalitetsarbete. Den digitala plattformen Förskoleappen är ett viktigt pedagogiskt verktyg för daglig dokumentation av verksamheten, säger hon. Våga Visas bedömningsmatris används som stöd i utvärderingar/självvärderingar och det nya systemet ”Statsys” ska vara till hjälp för

pedagogerna att tydligare se förskolans mål. Här ska de själva beskriva arbetssätt och metodval för avdelningarnas arbete.

Vi tar del av den digitala plattformen Förskoleappen där både pedagoger, barn och vårdnadshavare kan vara delaktiga. Här ser vi förskolans systematiska dokumentation från verksamheten, foton och texter kopplade till läroplansområdena. I dokumentet Verksamhetsuppföljning 2015-16 läser vi analyser, goda exempel och utvecklingsområden som ledning och pedagoger formulerat tillsammans. I olika Årshjul finns dels förskolans pedagogiska planering för varje månad och dels ledningens årshjul som visar på systematisk planering av kvalitetsarbetet. Vi tar del av protokoll från personalmöten samt bildmaterial som används vid introduktionerna av nyanställd personal och vikarier. Förskolechefen betonar vikten av dessa introduktioner.

I förskolans Likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling 2016-17 beskrivs bland annat arbetet med kartläggning, förebyggande rutiner, åtgärder att vidta och uppföljningar av arbetet. I planen finns också beskrivet ett främjande arbete för likabehandling i verksamheten utifrån lagens områden och med ett normkritiskt synsätt. Vi kan inte se att förskolan i någon högre utsträckning har arbetssätt som motverkar traditionella könsmönster/könsroller eller metoder som stöder barnens förmågor att själva hantera de konflikter som kan uppstå.

Vårdnadshavarna inbjuds till samråd i föräldramöten, utvecklingssamtal, föräldraråd och i VågaVisas kundenkät ger de sin syn på verksamheten. Information och möjlighet till dialog erbjuds dem också genom Förskoleappen. Vårdnadshavarnas inflytande kan bli bättre, säger förskolechefen.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Förskolechefen berättar att pedagogerna erbjuds kompetensutveckling kopplad till verksamheten som exempelvis Matematik- och läslyftet. Inom kommunen finns också en Pedagogisk utvecklingsgrupp förkortad PUG och Tankesmedjan som är ett öppet forum för pedagoger där ”pedagogisk dokumentation via Förskoleappen” är ämnet för våren. Ämnet i Pedagogiskt nätverk är ”normkritiskt förhållningssätt” och här kan pedagoger delta regelbundet. ”Kollegialt lärande för förskolechefer” pågår under våren där två och två ”skuggar” varandra i arbetet och tillsammans reflekterar och återkopplar sina intryck. I förskolan vidareutbildar sig en barnskötare till förskollärare. Pedagoger berättar att de är nöjda med den kompetensutveckling de erbjuds och att de kan komma med egna förslag om fortbildning. De tycker också att de delar med sig av sina kunskaper till varandra i arbetslaget.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Förberedelser inför övergång till ny avdelning sker under våren och vi uppfattar att den brukar vara smidig. Barnen gör flera besök på sin nya avdelning tillsammans med sin pedagog och leker ihop med sina nya kamrater, berättar förskolechefen.

I Ekerö kommun finns ett dokument med riktlinjer kring överlämning från förskola till förskoleklass. Här beskrivs uppdrag, arbetsgång för överlämningen i ett årshjul, samt bestämmelser runt sekretess. Under april och maj månad kommer förskolan, att i samverkan med vårdnadshavarna, besöka skolan med barnen och även ansvara för övergångssamtal med mottagande skola.

Samtal vårdnadshavare storbarn
Utvärderingar
Verksamhetsuppföljning Stenhamra förskola 2015-2016
Överinskolningar förskola-skola

